

9. november 2011

Praktiske oplysninger

Dato og sted:

Den 9. november 2011 fra kl. 09.30-16.30

Registrering og morgenmad fra kl. 09.00

Konferencen afholdes hos NCC, Tuborg Havnevej 15, 2900 Hellerup

Innovationsnetværket for energieffektivt og bæredygtigt byggeri

Tilmelding:

Du kan tilmelde dig via www.innobyg.dk

Tilmeldingsfrist er den 1. november 2011

Hvem kan deltage:

Alle kan deltage, både medlemmer og ikke-medlemmer.

Pris for medlemmer:

Kr. 500,- ex moms

Pris for ikke-medlemmer:

Kr. 1000,- ex moms

Parkering:

Der er gratis parkering i parkeringshuset ved Waterfront shoppingcenter.

Få udleveret kort til nulstilling af parkeringsafgift i receptionen hos NCC.

Vi samarbejder med:

RENOVERING PÅ DAGSORDENEN

Forbehold

Vi tager forbehold for eventuelle ændringer i programmet.

Afmelding:

Afmelding skal ske skriftligt til sekretariatet. Ved afbestilling senere end en uge før konferencens start eller ved udeblivelse, betales 100 % af prisen.

Bliver du forhindret er du naturligvis velkommen til at sende en anden i stedet.

Medfinansiering:

Timer brugt på deltagelse, udgifter til transport samt deltagerafgift kan indgå som medfinansiering for medlemmer.

InnoBYG er medfinansieret af:

Forsknings- og Innovationsstyrelsen
Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Yderligere oplysninger kontakt:

InnoBYG sekretariatet, tlf.: 72 20 29 89, e-mail: innobyg@teknologisk.dk

præsenterer

Energirenovering - Fremtidens huse er allerede bygget!

InnoBYG efterårskonference 2011

Program den 9. november 2011

Workshops

Oplæg den 9. november 2011

09.00 **Registrering og morgenmad**

09.30 **Velkommen**
Martin Manthorpe, NCC, byder velkommen til huset

Michael Nielsen, Direktør i Dansk Byggeri og Styregruppeformand i InnoBYG, byder velkommen til konferencen

09.45 **Helhedsorienteret energirenovering**
v/ Ejvind Løgberg, Alectia og Carsten Rode, DTU

10.05 **ESCO i Rudersdal Kommune - hvordan er det gået? En case fra virkeligheden**
v/ Rudersdal Kommune

10.25 **Energirenoveringen bliver digitaliseret - er det starten på et nyt løft for branchen?**
v/ Frank Hollinger, chefarkitekt VDC, NCC

10.45 **Netværkspause**

11.15 **Procesværktøjer til 360° indeklimalrigtig energirenovering**
v/ Jørgen Lange, Ellehaug & Kildemoes

11.40 **Energirenovering i København**
v/ Gyrithe Saltorp, Københavns Ejendomme

12.00 **Energirenovering set fra fondenes perspektiv - Oplæg og diskussion**
v/ Udviklingschef Birgitte Dela Stang, GI, og Lennie Clausen, Realdania

12.30 **Frokost**

13.15 **Energirenovering med garanterede energibesparelser**
v/ Lars Nielsen, Siemens Building Technologies

13.45 **"Business as usual" er død!**
v/ Tidl. Formand for Klimakommissionen, professor Katherine Richardson, Københavns Universitet

14.30 **Workshops**
Tilmeld workshops ved tilmelding til konferencen. Vælg mellem 9 forskellige workshops

16.15 **Netværkscafé med snacks og drikkevarer**

17.00 **Tak for i dag**

Workshop 1 - Bedre Isoleringsmaterialer - nye løsninger
v/ Bayer, Barsmark og Rockwool
3-4 producenter/importører præsenterer på max. 20 min. deres nyeste produkter. Efterfølgende diskussion.

Workshop 2 - Byggeriets digitalisering, hvordan arbejdes i praksis, hvad er forretningsperspektivet
v/ Frank Hollinger, NCC Construction
Kravet om effektivisering i byggeriet og nye stramme mål for energiforbrug og materialeanvendelse tvinger design og konstruktion ud i nye udfordringer. Workshoppen viser konkrete eksempler.

Workshop 3 - Er der fornuft i at renovere alt - eller skal vi rive noget ned?
v/ Kai Borggren, Videncenter for energibesparelser i bygninger
Det korte svar på spørgsmålet eksisterer ikke. Nogle gange er der fornuft i at rive ned og derefter bygge nyt, andre gange er en renovering det indlysende valg. På workshoppen gennemgås og diskuteres forskellige forhold.

Workshop 4 - ESCO-modeller, forskellige løsninger og forskellige erfaringer v/ Jørgen Christensen og Søren Søgaard, NCC Construction
NCC har arbejdet med forskellige former for ESCO-modeller i praksis, tilpasset både offentlige og private bygherrer, enkeltstående projekter og hele ejendomsporteføljen.

Workshop 5 - Installationer og installationspakker til renovering v/ Ole Ravn, Teknologisk Institut
Effektiv isolering og tætning af klimaskærmen reducerer varmebehovet markant. Imidlertid viser erfaringerne, at energiforbruget ikke altid reduceres som forventet / beregnet.

Workshop 6 - Fra idé til udviklingsprojekt/produkt
v/ Almut Kaiser, Dansk Byggeri og Anders Sørensen, DBI
Mød InnoBYGs projekthjælp og en Innovations agent og hør dem fortælle, hvordan din virksomhed kan få hjælp til at finansiere og realisere idéerne.

Workshop 7 - Energirenovering i beboede ejendomme. En case fra et halvfjerdsbyggeri v/ NCC Construction
NCC fik en stor udfordring, da ejendomskomplekset Vildtbanegården i Ishøj skulle energirenoveres.

Workshop 8 - Indeklima og sundhed i lavenergibygninger
v/ Kurt Emil Eriksen VKR-Holding & Pia Thomsen VELUX A/S. Indlæg v/ Per Arnold Andersen, VELUX, Marie Louise Hansen fra Klima- Energi og Bygningsministeriet og Ole Daniels, Aalborg Universitet
Fremtidens lavenergibyggeri skal udvikles med fokus på et godt og sundt indeklima. Det er vigtigt at fokusere på de termiske komfort forhold om sommeren, hvor manglende solafskærmning kan resultere i meget høje komfort temperaturer.

Workshop 9 - Barrierer og myter - hvordan overvinder vi dem? v/ Graves Simonsen, Bygherreforeningen
Bygherrerne er udfordret, når deres bygninger skal energirenoveres. Men hvad er konkrete barrierer og hvad er myter, og hvordan overvindes hhv. aflives disse?

Se fulde beskrivelser af workshops ved tilmelding på www.innobyg.dk

Helhedsorienteret energirenovering

v/ Fagleder Ejvind Løgberg, Alectia og Carsten Rode, DTU Byg
I oplægget præsenteres et projekt om helhedsorienteret energirenovering af 2 udlejningsejendomme, en privat og en almen, hvor brugerne aktivt inddrages i processen. Der arbejdes med 9 parametre, der beskriver det helhedsorienterede, hvilket bl.a. indebærer fokus på forbedring af indeklimaet og komforten i boligerne samt robuste og funktionelle løsninger. Projektet er finansieret af Grundejernes Investeringsfond sammen med Landsbygge-fonden.

ESCO i Rudersdal Kommune - hvordan er det gået? En case fra virkeligheden

v/ Rudersdal Kommune
Rudersdal Kommune er gået foran med valget af ESCO-model. Hør hvorfor modellen blev valgt, hvordan samarbejdet udviklede sig og ikke mindst, hvordan integrationen af adfærdsmodeller forløb.

Energirenoveringen bliver digitaliseret - er det starten på et nyt løft for branchen?

v/ Frank Hollinger, chefarkitekt VDC, NCC Construction Danmark A/S
NCC har igennem de sidste år arbejdet på at møde bygherrer og arkitekter på idéstadiet med nye digitale simuleringværktøjer, der skal fremme bygbarhed og kreativitet. Hør om de første erfaringer og de konkrete produktivitetforbedringer.

Procesværktøjer til 360° indeklimalrigtig energirenovering

v/ Jørgen Lange, Ellehaug & Kildemoes
Der findes meget store energisparepotentialer inden for renovering af de ældre etageejendomme. Vi står med ekstra udfordringer inden for bevarelse af vores bygningskultur og opbygning af de rette 'drivere' til at få ting til at ske. Nøglen til en berettiget vækst inden for energirenovering kan være en sammentænkning af teknologi og processer og en 'mental ombygning' hos interessenterne. Et nystartet projekt har til formål at udvikle værktøjskasser, der kan anvendes ved energirenoveringer i etageboliger bygget før 1960. Hør om idéerne bag projektet og om forventningerne til resultaterne.

Energirenovering i København

v/ Gyrithe Saltorp, Direktør i Københavns Ejendomme
Københavns Ejendomme (KEJd) er Københavns Kommunes ejendomsselskab. KEJd driver 2,8 mio. m2 og skal i 2012 bygge for over 2 mia. kr. Hvilke planer er der for energirenovering, og hvilke overvejelser har KEJd gjort vedr. samarbejdet mellem kommunen og de private aktører? Direktør Gyrithe Saltorp giver en orientering.

Energirenovering set fra fondenes perspektiv

v/ Udviklingschef Birgitte Dela Stang, GI, og Lennie Clausen, Realdania.
Grundejernes Investeringsfond (GI) og Realdania støtter og har støttet en række projekter med relation til energirenovering. Vi præsenterer projekterne og forsøger at give et samlet overblik over en delvist fragmenteret indsats. Derefter lægges op til en diskussion af, hvordan vi samler og formidler den viden, der kommer ud af projekterne, så branchen kan få glæde af de investeringer, vi laver fra fondenes side.

Energirenovering med garanterede energibesparelser

v/ Lars Nielsen, Siemens Building Technologies
De seneste år er der i Danmark introduceret et nyt begreb - ESCO. ESCO står for Energy Service Company og er i Danmark blevet synonym med garanterede energibesparelser. Med baggrund i et konkret projekt med 11 skoler i Greve Kommune gennemgås forretningsmodellen og de erfaringer gennemførelsen af projektet har afstedkommet

"Business as usual" er død!

v/ Tidl. Formand for Klimakommissionen, professor Katherine Richardson, Københavns Universitet
Mennesker har altid været afhængige af jordens naturressourcer for vores overlevelse. Indtil for ganske nyligt har den menneskelige efterspørgsel efter disse ressourcer været beskedent. Jordens samlede udbud af ressourcer, men dette er ikke længere tilfældet, da jordens befolkning nu er på 7 milliarder og på vej mod 9-10 milliarder i 2050. Efterspørgslen efter ressourcer er ved at overstige udbuddet. Bæredygtig udvikling kræver, at vi bringer efterspørgsel og udbud af naturressourcer i balance, og det betyder, at effektivitet i ressourceudnyttelse bliver et stadig større konkurrenceparameter.

Ordstyrer på dagens oplæg er Netværksleder
René Østergaard

Innovationsnetværket for
energieffektivt og bæredygtigt byggeri

Innovationsnetværket for
energieffektivt og bæredygtigt byggeri

